

РЕШЕНИЕ

№ 71

гр. Кюстендил, 20.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – КЮСТЕНДИЛ, I СЪСТАВ, в публично заседание на седми декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Ваня Др. Богоева

Членове: Евгения Хр. Стамова
Веселина Д. Джонева

при участието на секретаря Йорданка Хр. Неделчева
като разгледа докладваното от Евгения Хр. Стамова Въззивно гражданско дело № 20221500500643 по описа за 2022 година

Производство по чл.258 ГПК.

Образувано е по въззивна жалба с вх. № 264966/12.10.2022г. подадена от гл. юрисконсулт Д. М., в качеството ѝ на процесуален представител на Директора на Главна дирекция "Г. п." – МВР, с адрес за кореспонденция: гр.К., ул. ***** срещу решение № 260146 постановено на 23.09.2022 г. от РС – Кюстендил по гр.д. № 229/2020гг. по описа на същия съд, с което Главна Дирекция "Г.п." при МВР е осъдена да заплати на С. А. С., ЕГН***** с адрес с.Л., общ. К., ул. ***** сумите, както следва: 1661.64 лева, представляваща допълнително възнаграждение за положен нощен труд, приравнен на дневен, за исковия период от 01.01.2017г. до 31.12.2019г., ведно с лихва за забава в общ размер на 215.01 лв., разпределени, както следва: за календарната 2017г. в размер на 463.62 лв., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 03.02.2020г. до окончателното изплащане на задължението, ведно с мораторни лихви за периода 01.05.2017г. до 02.02.2020г., общо в размер на 111.52 лв., за календарната 2018г. – в общ размер 605.91 лв., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 03.02.2020г. до окончателното изплащане, ведно с мораторни лихви за периода 01.05.2018г. до 02.02.2020г., общо в размер на 81.67 лв., за 2019г. в общ размер 592.11 лв., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 03.02.2020г. до окончателното изплащане на задължението, ведно с мораторни лихви за периода 01.05.2019г. до 02.02.2020г., общо в размер на 21.82 лв. ГД "Г.п." при МВР, гр.С., бул. ***** е осъдена да заплати на С. А. С., ЕГН ***** с адрес с.Л., общ. К., ул. **** сумата 500.00 лв., представляваща деловодни разноски, на основание чл.78, ал.6 ГПК в полза на държавата е присъдена държавна такса възлизаща на 116.74 лв., както и 180.00 лв. възнаграждение за вещо лице. 1 В подадената въззивна жалба се

твърди неправилност поради нарушение на материалния закон и необоснованост. В жалбата е аргументирано становище за недължимост на исковите суми, поставяйки в основаната на тази теза, обстоятелството, че ищецът е държавен служител на основание чл.142, ал.1 ЗМВР и по аргумент от ал.4 и ал.5 от същия закон, според който правата и задълженията на останалите категории служители на МВР, а именно Държавни служители, които не са полицейски органи и лицата, работещи по трудово правоотношение, се регламентират от ЗДСл и КТ. Соча се обстоятелството, г., в сила от 29.07.2016г.). не предвижда трансформиране на отработени нощни часове че действашата през исковия период Наредба №8121з-776/29.07.2016г. (ДВ бр.60 от 02.08.2016г.) в дневни при сумарно изчисляване на работното време на държавните служители на ЗМВР. Доколкото такава възможност е предвидена в разпоредбата на чл.9, ал.1 НСОПЗ, то въззивникът счита, че тя не може да бъде приложена в разглеждания казус, тъй като тя не регламентира хипотези на превръщане на отработените нощни часове в дневни при сумарно изчисляване на работното време, чрез умножаване на първите със съответен коефициент. Факта, че според чл.188, ал.2 ЗМВР държавните служители, които полагат труд за времето от 22:00ч. до 6:00ч., се ползват със специална закрила по КТ, защото тази закрила е за права, които не са свързани със заплащането на нощния труд не рефлектира според въззивника върху извода за недължимост на плащане. Сочат се разпоредбите на 140 КТ и чл.140а КТ, вменияващи допълнителни задължения на работодателя за осигуряване на необходимите условия за полагането на този труд, така, че той да не засегне здравето на работниците и служителите, като им осигури топла храна, ободряващи напитки, други облекчаващи условия за ефективно полагане на нощния труд, като извърши съответно наблюдение и проверка на здравословното състояние. Неприложимост на предвиденото с посочената Наредба разрешение, се обосновава и с действието на чл.7, ал.2 ЗНА, според която Наредбата е нормативен акт, който се издава за прилагане на отделни разпоредби или подразделения на нормативен акт от по – висока степен. Соча се обстоятелството, че НСОПЗ е издадена на основание чл.244, т.2 и чл.261 КТ, за да уреди прилагането на тези норми, касаещи възнагражденията и обезщетенията по трудови правоотношения и обстоятелството, че правоотношението от което ищецът черпи права не е трудово, а служебно, за което съществува специална уредба в ЗМВР. С оглед съдържанието на чл.2 НСОПЗ според въззивника този ред е неприложим за държавните служители. Разгледано е понятието празнота в правото, определение за което се съдържа в чл.46, ал.2 ЗНА, според която когато нормативен акт е непълен, за неуредените в него случаи се прилагат разпоредбите, които се отнасят за подобни случаи, ако това отговаря на целта на акта, а ако такива разпоредби липсват, отношенията се уреждат съобразно основните начала на правото и морала. Въззивникът изразява убеждение, че в разглеждания случай липсва празнота в правната уредба, налице е специален закон, с който не е признато право на държавните служители по ЗМВР да получат преизчисление на отработените нощни часове труд с умножението им с коефициент по чл.9 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, което право наредбата дава на работниците и служителите чиито трудови правоотношения се уреждат по КТ. Лишаването на държавните служители от такава трансформация на отработени нощни часове в дневни, се компенсира с други предвидени в ЗМВР права и привилегии, като по продължителен платен годишен отпуск, по – висок размер на обезщетенията при пенсиониране. В подкрепа на същата теза се сочи възприетото в решение от 24.02.2022г. на ЕС по дело С-262/20г., според което чл.8 и чл.12 от Директива 2003/88 ЕО на Европейския парламент и на съвета от 4 ноември 2003г., относно някои аспекти на организация на работното време трябва да се тълкува в смисъл, че не се налага да се приеме национална правна уредба, която предвижда, че 2 нормалната продължителност на нощния труд за

работещи в публичния сектор, като полицаи и пожарникари е по – кратка от предвидената за тях нормална продължителност на труда през деня. При всички случаи в полза на такива работници трябва да има други мерки за защита под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, позволяващи да се компенсира особената тежест на полагания от тях нощен труд, каквито мерки са предвидени и за полицаи и пожарникари. Доводи в съответствие с горните разсъждения, въззивникът намира и в чл.20 и 31 от Хартата на основните права на ЕС, допускащи определената в законодателството на държавата членка нормална продължителност на нощния труд от 7 часа за работници от частния сектор да не се прилага за работници от публичния сектор, включително полицаи и 2 пожарникари, ако такава разлика в третирането - се основава на обективен и разумен критерий, т.е е свързана с допустима от закона цел и е съразмерна на тази цел. Високата степен на обществена значимост на полагания труд на полицаи и пожарникари, и правомощията им за защита на гражданите, противодействие на престъпността, защитата на националната сигурност, опазване на обществения ред и пожарна безопасност и защита на населението, установени в ЗМВР, обосновават съразмерност на законодателната уредба, предвиждаща полагането на 8 часов нощен труд. Предвид факта, че правоотношението на ищеца се характеризира с обстоятелството, че нощната продължителност на неговото работно време не е по – малка от тази на дневното, неговият труд не се отчита въз основа на заработено по трудови норми, се изключва прилагането по аналогия на чл.9, ал.2 вр. с ал.1 НСОПЗ – ал.1 от която гласи, че „При подневно отчитане на работното време и при работа на смени, чиято нощна продължителност на работното време е по – малка от тази дневното, трудовото възнаграждение , заработено по трудови норми се увеличава с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време“. Сочи се разпоредбата на чл.179, ал.1 ЗМВР, предвиждаща, че нощните смени на служителите са от 22ч до 6ч. т.е 8 часа, докато продължителността на нощния труд е допустимо да бъде 7 работни часа, което обосновава т.нар преизчисляване на положения труд. Същия извод според въззивника следва и при съобразяване на нормата на чл.187, ал.1 и ал.3 ЗМВР, според която дневното и нощното работно време са с една и съща продължителност от 8 часа, не е налице работа по трудови норми, за да се определя възнаграждение по чл.247 и чл.250 КТ. Сочи се съдебна практика - решение 19.04.2022г. Окръжен съд – Благоевград, решение №901800 от 19.04.2022г. по гр.д.№582/2020г., решение №901755/19.04.2022г. гр.д. №428/2020г., решение №901793 от 19.04.2022г. гр.д.№440/2020г., решение №903670 по гр.д. №438/2020г. ОС – Благоевград, решение №47 от 04.03.2020г. гр.д.№23/2020г. по описа на ОС- Ловеч, решение №405/04.11.2019г. ОС – Русе по гр.д.№548 по описа за 2019г. Въззивникът счита, че положителен извод за дължимост на сумите не може да се търси в разпоредбата на чл.187 ЗМВР, според която при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното работно време и нормалната продължителност на работното време през нощта. Това според въззивника следва от факта, че този закон противоречи на материалния закон, според чл.179, ал.1 ЗМВР държавните служители полагат труд през нощта за времето от 22:00ч. до 6:00ч., т.е 8 часа. Според чл.187, ал.4 ЗМВР – при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното работно време към нормалната продължителност на работното време през нощта по ал.1. В съответствие със закона се сочи Наредба №8121з-1535/15.12.2020г., в чл.21, ал.3 от която се сочи, че „При сумирано изчисляване на работното време, нощните часове се 3 превръщат в дневни с коефициент 1, съгласно чл.187, ал.4 ЗМВР“. В

условията на евентуалност се поддържа становище за частична основателност на иска, като се има предвид, че преобразувания нощен труд не е извънреден труд по смисъла на чл.143, ал.1 КТ – какъвто е трудът, който се полага по разпореждане или със знанието и без противопоставянето на работодателя или на съответния ръководител от работника или служителя, извън установеното за него работно време – чл.50а, ал.1 ЗДСл.Прави се оплакване за неправилно уважаване на иска, в претензидраните размери по чл.214 ГПК.Твърдението за положен нощен труд, който е в рамките на редовните му работни смени, не сочи на положен извънреден труд, при прилагане на чл.9, ал.2 НСОПЗ, тъй като не са взети предвид определените почивки, за установения тримесечен период на отчитане на работното време.Препраща към писмена защита, представена в първоинстанционното производство, в която е обоснована подробно тезата, че след установяване на отработената норма за всеки отчетен период, преценка дали преобразуваните нощни часове формират извънреден труд или допълват преработената норма, дължими биха били суми, 1395.58 лв.,както следва:за исковия период от 01.01.2017г. до 31.12.2019г., от която за календарната 2017г. в размер на 370.60 лв, за календарната 2018г. - 564.72 лв., за календарната 2019г. -460.26 лв, както и лихва за забава в общ размер на 189.93 лв, за 187 часа получени чрез преобразуване на нощен труд към дневен, съобразно отработените тримесечни норми на ищеца.Позовава се на протоколи отчитане на отработеното време и графици за реално отработено време, от които е видно, че през посочените отчетни периоди ищецът е престираал труд, значително под нормата за съответния период, а му е заплатен като отработена пълна норма за същия тримесечен период.Като незаконосъобразен е определен извода на съда, че преработената норма през тримесечния отчетен период може да се отработи пред следващия месец, с оглед смисъла на закона и трудовото законодателство, което урежда работа на смени.Сочи, се ,че при изготвяне на графиците е допустимо полагане на труд по – малко от предвидената трудова норма, което не е по вина на работодателя. В съответствие с изложеното е искане за отмяна решението респ. отмяна и отхвърляне на иск, за сумата над посочения размер 1661.64 лева-. В жалбата се съдържа и искане за заплащане на юрисконсултско възнаграждение на основание чл.78, ал.8 ГПК, както на основание чл.78, ал.3 ГПК разноски съобразно отхвърлената част от иска.На основание чл.78, ал.5 ГПК възражава по размера на дължими на насрещната страна разноски, като е направено искане за редуцирането им до минимално определения размер, посочен в Наредба по чл.36 от ЗАдв., тъй като делото не се отличава с фактическа и правна сложност.Въззивникът се позовава на Тълкувателно решение №6 от 06.11.2013г. по тълк.д.№6/2012г. ОСГТК ВКС.

Препис от жалбата връчен на насрещната страна – С. А. С., ЕГН *****.В законоустановения срок е подаден писмен отговор с представителството на адв.Д. З. с адрес за кореспонденция : гр.К., ул. *****.В отговора е противопоставено становище за валиден, допустим и правилен съдебен акт и искане за потвърждаване на решението.Сочат се мотивите на съдебния акт, в които на основание чл.187, ал.9 ЗМВР, е прието, че решаването на въпроса за дължимостта на исковите суми е обусловено от действието на Наредба №8121з-776 от 29.07.2016г., за реда за организация и разпределяне на работното време, за неговото отчитане, за компенсиране на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, време за отдих и почивка на държавните служители в МВР, издадена от Министъра на вътрешните работи(обн.ДВ бр.60/02.08.2016г., в сила от 02.08.2016г., отм. ДВ бр.3/10.01.2020г. в сила от 10.01 2020г., решение №16766 на ВАС на РБ – бр-4 от 14.01.2020г и предвиденото в същата Наредба, че за държавните служители на МВР е възможно полагане на труд и през нощта между 22:00 и 4 06:00ч., като работните часове не надвишават 8 часа, за всеки 24 – часов период, а в чл.31 – че отработеното време между 22:00ч. и 06:00ч., се ползва със специална закрила по КТ.Едновременно с това се поддържа, че при липса

на правило за отчитане на нощния труд в специалния закон – ЗМВР(до изменението на чл.187, ал.4 ЗИДЗМВР от м.юли 2020г.) и в Наредба издадена по чл.187, ал.9 ЗМВР, то при сумирано отчитане на работното време на служителите на МВР, работещи по служебно правоотношение, следва да се прилага субсидиарното правило за трансформиране на нощните часове в дневни, установено в чл.9, ал.3 от НСОПЗ.Противно разрешение според ответника по жалбата би било израз на различие в третирането на служителите на МВР и неработещи в системата на МВР, въпреки, че те изразходват физическа енергия и извършват полезна трудова дейност в една и съща част от денонощието, респ. би бил нарушен принципа на чл.6 от Конституцията на Република България чл.14 ЕКЗПЧОС(решение №311 от 08.01.2019г. на ВКС по гр.д. №1144/2018г. , IV г.о).Поддържа се становище за платимост на възнаграждение за положен нощен труд, увеличено в сравнение с дължимото за положен дневен труд, при използване на коефициент за изравняване в зависимост от начина на изчисляване и отчитане на работното време, в заплащане на допълнително възнаграждение в така увеличеното възнаграждение в минимален размер установен в чл.8 НСОПЗ.Обяснена е разликата в заплащането, свързана с по – големия разход за умствена и физическа енергия, от претърпяната работна сила от работника или служителя и необичайното за биологични ритъм на човека време от денонощието, през което трудът се полага(решение №14 от 27.03.2012г. по гр.д.№405/2011г., IV, г.о, на ВКС).След като е установил, че отработените от ищеца часове на смяна и съответно за отчетния период от три месеца, надхвърлят определената норма часове, потвърдено от плащането на възнаграждение за извънреден труд, без превръщане на отработените часове, съдът е присъдил исквата молба, въз основа на данните от заключението на вещото лице, преценено по реда на чл.202 ГПК.Прилагането на нормата на НСОПЗ – чл.9 е обосновано с действието на препращащата разпоредба на 4 чл.188, ал.2 ЗМВР. Според въззиваемата страна в обжалваното решение е даден отговор на всички доводи в жалбата, в това число, преценено, като неоснователно е оставено без уважение възражение за погасяване на вземането поради изтекла давност. Сочи се решение от 24.02.2002г. на Съда на Европейския съюз по дело C-262/20г. за тълкуване на чл.12 б.„а“ от Директива 2003/88/ЕО, според посоченото в т.76 и 77 от което, след като нормалната продължителност на труда през деня и нощта е еднаква, не се налага преобразуване, съотношението дневен - нощен труд е 1, в отсъствие на легитимна цел, годна да обоснове разлика в третирането на полицейски служители, спрямо тези за които се прилага КТ.Изрично е подчертано, че не намира разумно обяснение, отпадането на преизчисляването на часовете нощен труд с коефициент 1.143, след което считано от 10.07.2020г. такова преизчисляване отново е въведено, което по силата на т.79 от споменатото решение сочи на разлика в третирането, която доколкото не е обусловена от обективен и разумен критерий, е несъвместима с правото на Съюза и начина по който следва да бъде тълкувано Националното право, с оглед достигане до разрешение , в съответствие с преследваната цел (решение от 06.10.2021г., Sumal, C-882/19, EU:C:2021;800, т.71).Липсата на законоустановена забрана за преизчисляване на положен труд от служителите на МВР за периода от 01.01.2017г. до 31.12.2019г. т.е съществуващата празнота според ответника по жалбата, обосновава приложимост именно на съществуващата правна уредба – Наредба за структурата и организацията на работната заплата, за да се компенсира особената тежест на полагания от полицаите нощен труд, подчертана и в Директива 2003/88г.на Европейския парламент и на Съвета от 04.11.2003г., относно някои аспекти на организацията на работното време.Обжалваното решение е определено, като намиращо с в синхрон именно с обвързващите българския съд решения на СЕС. Ответникът сочи, че присъдените суми са определени въз основа на заключение на вещо лице, изчислило дължимото възнаграждение за положен приравнен нощен към

дневен труд, при безспорност на факта, че отработените часове на смяна, надхвърлят определената норма, за което свидетелства заплатено допълнително възнаграждение за положен извънреден труд. Направените изчисления от вещото лице касаят нощните смени за периода от 01.01.2017г.- 31.12.2017г., 01.01.2018г.- 31.12.2018г., 01.01.2019г.- 31.12.2019г., във втори вариант от заключението с който е определено правилно дължимото възнаграждение. Ответникът по жалбата счита, че при сумарно изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на съотношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място ч чл.2 НСОПД). Като неоснователно е определено оплакването, досежно продължителността на дневното работно време от 8 часа и нормалната продължителност на нощното работно време 7 – часа, установени за подневно отчитане на работното време на служителите в МВР. Въззиваемият счита, че решението на съда е обосновано и правилно, при наличие на експертиза, която е кредитирана правилно, предвид и факта, че е било заплатено възнаграждение за положения извънреден труд. В допълнение въззиваемият определя като ирелевантно за спора, дали е налице недоработена норма, подчертавайки изрично, че законодателните норми приложими за случая Наредба №8121з-36/07.01.2020г., 8121з-776/29.07.2016г. и Наредба №8121з-407/11.08.2014г. – чл.14 допускат сборът от работните часове по графика на служителя за тримесечен период в максимална степен да достига императива, както нормата да бъде доработена в първия месец на следващото тримесечие. Добросъвестно изпълнение на служебните задължения обосновава дължимост на сумата. Сочи се, разпоредбата на чл.271, ал.1 КТ сочеца, че работникът или служителят не е длъжен да връща суми за трудово възнаграждение и обезщетения по трудово правоотношение, които е получил добросъвестно. Добросъвестността се предполага до доказване на противното на основание чл.8, ал.2 КТ. Решението на районния съд според въззиваемия е съобразено с Тълкувателни решения и Постановления , решения на ОС – Благоевград, Русе и Ловеч са без значение. В отговор на оплакванията за прекомерност на присъденото адв.възнаграждение се сочи, че е осъществено процесуално представителство, при усложнена фактическа обстановка, с оглед събрания доказателствен материал по делото и положените усилия за неговото събиране, анализ на предприетите действия, изменение на исковата претенция, отговори по направени възражения и изготвяне на писмена защита по делото, сочещо на ефективна защита за която се дължи възнаграждение. В съответствие с изложеното е искането за потвърждаване изцяло на решене №260146/23.09.2022г. постановено по гр.д. №229/2020г. по описа на КнРС. В отговора се съдържа и претенция за заплащане на разноски за производството.

Липсват оплаквания за недостатъчност на доказателства.

Кюстендилският окръжен съд, след като разгледа жалбата, обсъди събраните доказателства, приема следното от фактическа и правна страна: Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата с изключение на случаите, когато следва да приложи императивна материалноправна норма, както и когато следи служебно за интереса на някоя от страните – т. 1 от ТР № 1/09.12.2013 г. по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС. Приема се, че въззивният съд се произнася по правилността на фактическите и правни констатации само въз основа на въведените във въззивната жалба оплаквания; проверява законосъобразността само на посочените процесуални действия и обосноваването само на посочените фактически констатации на първоинстанционния съд; (решение № 176 от 08.06.2011 г. по гр. д. № 1281/2010 г. III г. о.; № 95 от 16.03.2011 г. по гр. д. № 331/10 г. на IV г. о.; № 764 от 19.01.2011 г. по гр. д. № 1645/09 г. на IV г. о.; №

702 от 5.01.2011 г. по гр. д. № 1036/09 г. на IV г. о.; № 643 от 12.10.2010 г. по гр. д. № 1246/09 г. на IV г. о). В настоящото производство няма спор между страните, относно съществуващата трудово- правна връзка, в изпълнение на която ответникът по жалбата -ищец в първоинстанционното производство е полагал труд в структурна единица на Г.п., работейки на смени.Доколкото в жалбата се съдържат възражения досежно фактическите обстоятелства на които се основава първоинстанционното решение, то те не са свързани с приетите въз основа на съдебно - счетоводна експертиза за доказани следните обстоятелства, доколкото през исковия период от 01.01.2017г. до 31.12.2019г. е отработено време, надхвърлящо редовното въз основа на приравняване на нощен труд към дневен, то е налице извънреден труд, за който са дължими следните възнаграждения - допълнително възнаграждение за положен нощен труд, приравнен на дневен по време на дежурства за исковия период от 01.01.2017г. до 31.12.2019г., от която за календарната 2017г. в размер на 370.60лв., за календарната 2018г. – 564.72 лв., за календарната 2019г.- 460.26 лв. и лихва за забава в размер на 189.83 лв.Псочените, като дължими суми са съобразени изцяло с установените от експерта, който е направил проверка относно отработеното от ищеца време, нормата за съответния период и подлежащата на допълнително заплащане сума, като е изключил от заплащане отработеното време, необходимо за запълване на нормата за процесния период.В с.з. когато заключението е представено са направени уточнения, към установяване именно на дължичмата сума, за изключените часове, за допълване на нормата.Изключването на времето, за запълване на нормата от подлежащо на заплащане отработено време намира основание в разпоредбата на чл.187, ал.7 ЗВР според която работата извън редовното работно време, представлява извънреден труд., както същия извод следва и от разпоредбата на чл.143, ал.1 КТ, според която извънреден е трудът, който се полага по разпореждане или със знанието и без противопоставянето на работодателя или на съответния ръководител от работника или служителя **извън установеното за него работно време**.Отработеното време явно покрива нормата за месеца.

Становището на настоящия съдебен състав по поставения във въззивната жалба въпрос, дали при отчитане и заплащане на положените часове нощен труд са приложими разпоредбите на Кодекса на труда / КТ/ и Наредба за структурата и организацията на работната заплата /НСОРЗ/ – в частност разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от посочената наредба, или следва да се прилагат разпоредбите на специалния ЗМВР и на издадените въз основа на него подзаконовни нормативни актове, както и дали е налице извънреден труд при превръщане на нощните часове в дневни по реда на чл. 9, ал. 2 НСОРЗ е положително. Съгласно разпоредбата на чл. 176 ЗМВР, брутното месечно 13 трудово възнаграждение на държавните служители на МВР се състои от основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения. В чл. 179, ал. 1 ЗМВР е предвидено, че на държавните служители се изплаща допълнително възнаграждение за полагане на труд през нощта от 22. 00 ч. до 6. 00 ч., а в чл. 187, ал. 5, т. 2 и ал. 6 ЗМВР /приложима редакция на закона – Изм. и доп. – ДВ, бр. 81 от 2016 г. / – че работата извън редовното работно време до 280 часа годишно се компенсира с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на тримесечен период – за служителите, работещи на смени, като извънредният труд се заплаща с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение. Нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 30 часа седмично при 5-дневна работна седмица – чл. 187, ал. 1 ЗМВР /приложима редакция на закона – Изм. и доп. – ДВ, бр. 81 от 2016 г. /. Работното време на държавните служители се изчислява в работни дни – подневно, а за работещите на 8, 12 или 24-часови смени – сумирано за тримесечен период – чл. 187, ал. 3, изр. 1 ЗМВР. При работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22. 00 ч. и 6. 00 ч., като

работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период – чл. 187, ал. 3, изр. 3 ЗМВР. 2. Според чл. 187, ал. 9 ЗМВР, редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдых и почивките за държавните служители се определят с наредба на министъра на вътрешните работи. През процесния период е действала Наредба № 81213-776 от 29.07.2016 г. за реда за организация и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдых и почивките на държавните служители в Министерство на вътрешните работи, издадена от министъра на вътрешните работи, обн., ДВ, бр. 60 от 02.08.2016 г., в сила от 02.08.2016 г., отм., бр. 3 от 10.01.2020 г., в сила от 10.01.2020 г., Решение № 16766 на ВАС на РБ – бр. 4 от 14.01.2020 г. В чл. 3, ал. 3 от Наредбата е предвидено, че за държавните служители от МВР е възможно полагането на труд и през нощта между 22.00 ч. и 06.00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период, а в чл. 31 – че отработеното време между 22.00 ч. и 06.00 ч. се отчита с протокол, като са посочени лицата, 14 които го изготвят, сроковете за това и начинът на отчитане на броя отработени часове. В посочения подзаконов нормативен акт липсва правило 10 за трансформиране на нощния труд в дневен /за разлика от чл. 31, ал. 1 от Наредба № 81213407 от 11.08.2014 г., отм. с Наредба № 81213-592 от 25.05.2015 г., съгласно който при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22.00 ч. и 06.00 ч. за отчетния 9 период се умножава по 0.143, като полученото число се сумира с общия брой отработени часове за отчетния период/. Същевременно съгласно нормата на чл. 188, ал. 2 ЗМВР, държавните служители, полагащи труд за времето между 6 22.00 ч. и 06.00 ч., се ползват със специална закрила по КТ. Съобразно разпоредбата на чл. 67, ал. 3 от ЗДСл, минималните и максималните размери на основните заплати по нива и степени за държавните служители, размерите на допълнителните възнаграждения по ал. 7, т. 1 – 5, както и редът за получаването им се определят с наредба на Министерския съвет и не могат да бъдат по-ниски от определените в трудовото законодателство. В цитираните наредби на министъра на вътрешните работи безспорно липсва правило, съобразно което отработените часове нощен труд се превръщат в дневни, при сумирано изчисляване на работното време. Съгласно разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от НСОПЗ, при сумарно изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на съотношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място, т. е. приложимият коефициент е 1,143. Прилагането на посоченото законодателно решение, в разглеждания казус намира основание в разпоредбата на чл. 5 от ГПК, според която съдът разглежда и решава делата според точния смисъл на законите, а когато те са непълни, неясни или противоречиви – според общия им разум. При липса на закон – съдът основава решението си на основните начала на правото, обичая и морала. Липсата на изрична норма не следва да се тълкува като законово въведена забрана за преизчисляване на положените от служителите в МВР часове нощен труд в дневен а представлява празнота в уредбата на реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдых и почивките на държавните служители в Министерството на вътрешните работи. Съдът има предвид, че когато законодателят се служи със забрани то това става с изрично разпореждане. Не може да се приеме становището на въззивника, че през процесния период приложимия коефициент е 1. Приложението на този коефициент би поставило държавния служител в системата на МВР в неравностойно положение спрямо

работниците по трудово правоотношение и другите държавни служители, чийто правоотношения се регламентират от КТ и ЗДСл. Възражението, че чл. 9 от НСОПЗ не може да се приложи, защото продължителност на нощното работно време на ищеца не е 7 часа, а е 8, е неоснователно. На основание чл. 6, ал. 2 от КРБ и основното начало за недопустимост на ограничения на правата или привилегии, основани на лично и обществено положение и гарантираното и защитено право на труд, както и провъзгласения във вътрешното ни законодателство, така и в пряко приложими международни актове, принцип на осигуряване равенство на хората при упражняването на предоставените им от законите права и равни възможности за участие в обществения и социалния живот, решаващият състав приема, че няма основание по въпроса за дължимостта на допълнителното възнаграждение за положен извънреден труд държавните служители, заети в системата на МВР да се поставят в по-неравностойно положение спрямо работниците и служителите, наети по неслужебни, трудови правоотношения. Правото на работниците и служителите на заплащане, съответстващо на положения труд е основен принцип, провъзгласен в чл. 48, ал. 5 от Конституцията на Република България който изисква минимално трудово възнаграждение и заплащане, съответстващо на извършената работа. Съществуващата празнота в правото е отстранена с изменение на чл. 187, ал. 4 ЗМВР, обн. ДВ, бр. 60 от 11.07.2020 г., където изрично е прието, че: при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното работно време към нормалната 10 продължителност на работното време през нощта. В подкрепа на извода за дължимост на допълнително възнаграждение може да се посочи решение от 24.02.2022 г. на Съда на Европейския съюз, по преюдициално запитване по дело C-262/2020 г. С цитираното решение на СЕС е прието, че в светлината на членове 20 и 31 от Хартата на основните права на ЕС, Директива 2003/88 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска някои работници от публичния сектор, и в частност държавните служители в МВР, включително полицаите и пожарникарите, за които нормалната 16 продължителност на нощния труд може да достига осем часа, да нямат право да ползват по-благоприятния общ правен режим, приложим за работниците от частния сектор, при който нормалната продължителност на нощния труд е определена на седем часа. Според § 69 от решението националното право видимо изключва държавните служители в МВР като полицаите и пожарникарите от обхвата на общия правен режим, който предвижда ограничение от седем часа на нормалната продължителност на нощния труд, от една страна, а от друга, не предоставя на тези държавни служители възможността за преобразуване на нощния труд в дневен. Съгласно тълкуването на СЕС чл. 20 и 31 от Хартата на основните права на ЕС допускат определената в законодателството на държавата членка нормална продължителност на нощния труд от 7 часа за работниците от частния сектор да не се прилага за работниците от публичния сектор, вкл. за полицаите и пожарникарите, ако такава разлика в третирането се основава на обективен и разумен критерий, т. е. свързана с допустима от закона цел на посоченото законодателство и е съразмерна на тази цел. Според мотивите на посочения съдебен акт -ако не е основана на обективен и разумен критерий, всяка разлика в третирането, която разпоредбите на националното право в областта на нощния труд въвеждат по отношение на различните категории работници, намиращи се в сходно положение, би била несъвместима с правото на Съюза. Също така в т.72 от решението е посочено, че запитващата юрисдикция следва да определи каква категория работници ползва общия правен режим по член 140 от Кодекса на труда и каква друга категория е изключена от обхвата му. Ще трябва по-нататък да се провери дали националният законодател е решил да изключи тази втора категория предвид в частност обективните характеристики на функциите, които изпълняват

работниците от нея.Предвид спецификата на изпълняваната работа, въпросните определени категории служители, наети в правоохранителни органи е допустимо нормалната продължителност на положение нощен труд да надхвърля 7 часа, то това в никакъв случай не означава, че в тези случаи на въпросните наети лица не се дължи плащане на извънреден труд респ. за преработеното време, при работа на смени.. Не е установено по делото обективен и разумен критерий за разликата в третирането на полагащите нощен труд по трудово правоотношение и тези по служебно правоотношение.Не се сочат обстоятелства от кръга на визираните в т.78 от 17 коментираното решение - допускаща държавите членки да вземат предвид бюджетни съображения успоредно със съображения от политически, социален или демографски порядък и да въздействат върху естеството или обхвата на мерките, които смятат да приемат, но такива съображения не могат сами по себе си да представляват цел от общ интерес.При недоказаност на обективен и разумен критерий за разликата в третирането - в това число доводи от бюджетен характер, социален,политически и демографски,искът не може да бъде отхвърлен. Съгласно чл. 143, ал. 1 КТ, извънреден е трудът, който се полага по разпореждане или със знанието и без противопоставянето на работодателя или на съответния ръководител от работника или служителя извън установеното за него работно време. Работодателят може да установява 12 сумирано изчисляване на работното време – седмично, месечно или за друг календарен период, който не може да бъде повече от 6 месеца – чл. 142, ал. 2 КТ. Както вече бе посочено по-горе, работното време на държавните служители в МВР, работещи на 8, 12 или 24 часови смени, се изчислява 11 11 сумирано за тримесечен период – чл. 187, ал. 3, изр. 1 ЗМВР. Сумираното изчисляване на работното време форма на отчитане на работното време, при която установената нормална продължителност на работното време се спазва средно за определен по-продължителен период от време, който в процесния случай е тримесечен.При сумирано изчисляване продължителността на работния ден не е еднаква, поради което за работодателя не съществува задължение през всеки календарен период (седмица, месец) да осигурява отработване на пълния размер на законоустановеното работно време, което за държавните служители е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица, съгласно чл. 187, ал. 1 ЗМВР. Отработеното време извън редовното работно време ,представлява извънреден труд - чл.187, ал.7 ЗМВР за което се дължи допълнително възнаграждение в размер на с 50 на сто увеличение над основаната заплата, което е съобразено от експерта, определил дължимите суми.В разглеждания случай по делото е доказано вкл. и след прилагане на споменатия коефициент на труд над предвидената норма, той отговаря на определението за извънреден труд, съдържащо се в закона и подлежи на заплащане.Не е спорно, че за положения от ищеца нощен труд е начислено и платено възнаграждение през процесния период, но за тази част от нощния труд, която след превръщането на нощните часове в дневни се явява извънреден труд, на същия се дължи възнаграждение на отделно основание.Предоставените привилегии - като по- висок размер на допълнителното възнаграждение за прослужено време, продължителността за предвияния платен годишен отпуск, обезщетения при прекратяване на служебното правоотношение, по - благоприятен режим за пенсиониране, сочат на бюджетно решение и законодателна воля, насочени към справедливо овъзмаздяване на служителите от тази категория за свършената работа, при което изключването на преобразуването на нощния труд в дневен, при законово задължение за плащане на извънредния труд не може да бъде обосновано.Спор относно удостоверяването на свършената работа в протоколи по делото няма.

При този изход на делото на въззивника се следват разноси за юрисконсултско възнаграждение в минимален размер на основание чл.37 от Закона за правната помощ във вр. с чл.25, ал.1 от Наредба за заплащане на

правната помощ за сума 100.00 лв. Въззиваемия има право на разноси предвид разпоредбата на чл.78, ал.1 и ал.3 ГПК и му се дължат такива, в размер, според отхвърления размер на исковете възлизащ на 1661.64X250.00 лв / 1585.51 x или сума 238.54 лв.

Водим от горното и на основание чл.269 ГПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение №260146 постановено на 23.09.2022г. от РС – Кюстендил по гр.д. № 229/2020 г. по описа на същия съд, в частта, в която Главна Дирекция "Г.п." при МВР е осъдена да заплати на С. А. С., ЕГН ***** с адрес с.Л., общ. *****, у. **** сумите, акто следва, като част от сбора 1661.64 лв. за сбора над 1395.58 лв., допълнително възнаграждение за положен нощен труд, приравнен на дневен, по време на дежурства, разпределен по години за календарната 2017 – за сума над 370.60 лв. до 463.62 лв., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда - 03.02.2020г. до окончателното изплащане на задължението, за сума над 564.72 лв до 605.91 лв.- допълнително трудово възнаграждение за календарната 2018 , ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 03.02.2020г. до окончателното изплащане на задължението, за самата над 460.26 лв. до 592.11 лв., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда -03.02.2020г. до окончателното изплащане, дължимво допълнително възнаграждение за извънреден труд за 2019г., както и за мораторин лихви за сума над 189.83 лв до 215.01 лв, като **ВМЕСТО ТОВА ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ, КАТО НЕОСНОВАТЕЛЕН предявеният от С. А. С., ЕГН ***** от с.Л., общ. К, ул. **** срещу Главна дирекция "Г.п." при МВР ,сътс седалище и адрес на управление гр.С., бул. **** иск с правно основание чл.178,ал.1 т.3 вр. с чл.187 т.9 от ЗМВР за сумите, както следва, като част от сбора над 1395.58 лв., допълнително възнаграждение за положен нощен труд, приравнен на дневен, по време на дежурства, разпределен по години за календарната 2017 – за сума над 370.60 лв. до 463.62 лв., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда - 03.02.2020г. до окончателното изплащане на задължението, за сума над 564.72 лв до 605.91 лв.- допълнително трудово възнаграждение за календарната 2018 , ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 03.02.2020г. до окончателното изплащане на задължението, за самата над 460.26 лв. до 592.11 лв., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда -03.02.2020г. до окончателното изплащане, дължимво допълнително възнаграждение за извънреден труд за 2019г., както и за мораторин лихви за сума над 189.83 лв до 215.01 лв,

ПОТВЪРЖДАВА решение №260146 постановено на 23.09.2022г. от Районен съд - Кюстендил по гр.д.№229/2020г., в обжалваната част, в която Главна дирекция "Г.п." при МВР ,сътс седалище и адрес на управление гр.С., бул. **** е осъдена да заплати на С. |А. С., ЕГН ***** с.Л., общ. ****, у. **** на основание чл.178,ал.1 т.3 вр. с чл.187 т.9 от ЗМВР сумите, както следва, като част от сбора до 1395.58 лв., допълнитеално възнаграждение за извънреден труд за периода 01.01.2017г. до 31.12.2019г., за календарната 2017г. - за сума до 370.60 лв., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда - 03.02.2020г. до окончателното изплащане

на задължението, за календарната 2018г. за сума до 564.72 лв, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 03.02.2020г. до окончателното изплащане на задължението, за календарната 2019г. за сумата до 460.26 лв., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда -03.02.2020г. до окончателното заплащане, дължимво допълнително възнаграждение за извънреден труд за 2019г., както и за мораторин лихви за сума до 189.83 лв.

ОСЪЖДА С. А. С., ЕГН ***** с.Л., общ. *****, у. **** на основание чл.78, ал.3 ГПК да заплати на Главна дирекция "Г.п." при Министерството на вътрешните работи, със седалище и адрес на управление гр.С., бул. **** разноси за производството, в размер на 100.00 лв.

ОСЪЖДА Главна дирекция "Г.п." при Министерство на вътрешните работи със седалище и адрес на управление гр.С., бул. **** да заплати на С. А. С., ЕГН ***** с.Л., общ. *****, у. **** разноси за въззивното производство възлизащи на 238.54 лв.

Решението не подлежи на касационно обжалване - чл.280, ал.3 т.1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____